

Ecologia si ecologismul

Se afirma din ce în ce mai des ca „*ecologia este la moda*” (de pilda, articolul „*Ecologia, o noua moda...*” de M. Blidariu, articolul „*Ecologia si ipocrizia*”, de R. Culcer, pentru a mentiona câteva aparitii sub forma scrisa ale acestei afirmatii. Dar este, oare, vorba despre ecologie? De altfel, si R. Culcer continua „*sau, mai degraba, discursul ecologist*”.

În cele ce urmeaza voi încerca sa prezint o confuzie care pare a se fi încetatenit pentru cei din afara domeniului. Este vorba despre confuzia dintre ecologie si ecologism, implicit dintre ecolog si ecologist.

Ecologia, definita în 1868 de naturalistul **Ernest Haeckel** ca un nou domeniu în cadrul stiintelor naturii, având ca obiectiv studiul „*relatiilor indivizilor biologici cu conditiile de existenta de natura organica si anorganica, definite ca un fel de economie a naturii, relatiile mutuale ale tuturor organismelor care traiesc într-un spatiu comun, adaptarile lor la mediul înconjurator, transformarile pe care le produc ca rezultat al luptei pentru existenta*” (termenul provine de la cuvintele **oikos** – casa si **logos** – stiinta, vorbire) a evoluat, ajungând din anii '90 la etapa denumita **ecologie sistemica**, „*stiinta care asigura fundamentul teoretic pentru a percepe si interpreta «mediul înconjurator», care include deopotrivă mediul fizic si biologic natural, precum si mediul transformat de catre specia umana ca o ierarhie de unitati organizate, dinamice si cu proprietati structurale si functionale identificabile si cuantificabile*” (A. Vadineanu, 1998). Trebuie subliniat faptul ca ecologia este o stiinta si opereaza cu instrumentele specifice stiintifice.

Cercetarile efectuate în ecologie au aratat ca dezvoltarea necontrolata a societatii omenesti determina doua tipuri de efecte. Pe de o parte, sunt supraexploatate resursele naturale, iar pe de alta activitatile omenesti genereaza o cantitate din ce în ce mai mare de produse care nu pot fi utilizate de om si se reîntorc în natura sub forma deseurilor. Aceste efecte se traduc într-o serie de fenomene cu impact negativ asupra mediului (poluare, fragmentarea habitatelor, extinderea necontrolata a asezarilor urbane, erodarea genofondului si ecofondului etc.) reunite sub

numele generic de **deteriorare a mediului**.

Evident, deteriorarea mediului intra în contradictie cu dezvoltarea economica. Solutia acestui conflict este fundamentata de ecologie si poarta numele de **dezvoltare durabila**, adica „*dezvoltarea care permite societatii umane de a asigura satisfacerea necesitatilor prezente fara a compromite abilitatea generatiilor viitoare de a-si satisface propriile necesitati în acelasi mod*” (G. H. Brundtland, 1987). Daca aceasta este definitia teoretica, exista si una practica, bazata pe **internalizarea** costurilor de mediu în costurile de productie si **integrare** a politicilor de mediu în alte politici sectoriale (A. I. Petrisor, 2007). De asemenea, se vorbeste despre o utilizare a resurselor naturale în limitele **capacitatii de suport**.

În 1972, **Clubul de la Roma** a propus, în urma crizei energetice, modelul unei „**cresteri-zero**”. O astfel de solutie, desi presupune un impact nul asupra mediului (se vor opri atât consumul resurselor naturale, cât si utilizarea mediului ca depozit de deseuri) nu este viabil, deoarece nu permite dezvoltarea societatii omenesti. Recomandarile Clubului de la Roma poarta în literatura de specialitate numele de **conservare stricta** a sistemelor ecologice sau **prezervare** a acestora (A. I. Petrisor, 2003).

Termenul de ecologism desemneaza deopotrivă „*teoria si practica ce subliniaza importanta problemelor ecologice*” si „*miscarea pentru ocrotirea mediului ambiant*” (Marele dictionar de neologisme, Editura Litera International). Partidele ecologiste sustin adesea prin doctrina lor (ecologista) modelul cresterii zero.

În concluzie, desi atât ecologia, cât si ecologismul își propun sa protejeze mediul, mijloacele de atingere a acestui obiectiv difera substantial, asa cum difera ecologul – specialist într-un domeniu al cunoasterii stiintifice – de ecologist – adeptul unei doctrine politice, sa recunoastem, *la moda*.

Dr. ecol. **Alexandru-Ionut PETRISOR**
Institutul National de Cercetare - Dezvoltare
pentru Urbanism si Amenajarea Teritoriului
URBANPROIECT S.A., Bucuresti/
Universitatea de Arhitectura si Urbanism „Ion
Mincu”, Bucuresti